

Lovforslag - gunstigere generationsskifteregler

Skatteministeren har fremsat det længe ventede lovforslag (L 123) om nedsat bo- og gaveafgift ved generationsskifte af erhvervsvirksomheder, krav på skematisk værdiansættelse ved overdragelse af erhvervsvirksomheder til nære familiemedlemmer og ændring af pengetankreglen.

Nedsat bo- og gaveafgift ved overdragelse af erhvervsvirksomheder

Det foreslås, at bo- og gaveafgiftssatsen reduceres fra 15 % til 10 % ved overdragelse af aktive erhvervsvirksomheder (virksomheder, der ikke er omfattet af pengetankreglen) til børn, børnebørn m.fl. Den nedsatte sats gælder også ved overdragelse til søskende og disses børn, når gavegiver/afdøde er barnløs.

Hvilke betingelser skal være opfyldt?

Den lavere afgiftssats forudsætter, at:

- Betingelserne for overdragelse med succession er opfyldt (Successionsreglen).
- Gavegiver/arvelader har ejet virksomheden i mindst ét år forud for gaveoverdragelsen eller dødsfaldet.
- Gavegiver/arvelader eller dennes nærtstående har deltaget i virksomhedens drift i væsentligt omfang (personlig virksomhed) eller deltaget i selskabets ledelse (selskab) i mindst ét år af ejertiden.
- Gavemodtager/arving opretholder ejerskabet til virksomheden i mindst tre år (Ejertid for modtager).

Successionsreglen

Det er ikke et krav, at der faktisk sker succession ved overdragelse af virksomheden. Vælger gavegiver eller dødsboet, at der skal være tale om en beskattet overdragelse, gælder den lavere

afgiftssats også, når blot successionsmuligheden er til stede.

I følgende tre situationer er succession udelukket:

- Udlæg fra et skattefrit dødsbo
- Gavemodtager eller arving er bosat i udlandet
- Overdragelsen af et aktiv, hvor der konstateres et tab.

Selv om der i disse tre tilfælde ikke kan ske succession, vil afgiftssatsen alligevel være 10 %, hvis de øvrige betingelser for nedsat afgift er opfyldt.

Ejertid for modtager

Afstår gavemodtageren helt eller delvist virksomheden i en periode på tre år efter overdragelsen, sker der en afgiftsforhøjelse. Afgiftsforhøjelsen omfatter den andel af virksomheden, der afstås. Afgiftssatsen forhøjes som udgangspunkt til 15 %, men reduceres dog ud fra ejertid - ejertid på to år giver en lavere afgift end afståelse efter ét års ejertid.

Ikrafttræden

Den lavere afgiftssats skal efter forslaget have virkning for gaver, der ydes den 1. oktober 2024 eller senere, og for udlodninger fra boer efter personer, der er afgået ved døden den 1. oktober 2024 eller senere.

Er der inden lovens ikrafttræden afregnet gave eller boafgift på 15 % ved overdragelse af aktive erhvervsvirksomheder, skal parterne senest den 1. maj 2025 anmode Skattestyrelsen om genoptagelse.

Krav på skematisk værdiansættelse ved overdragelse af erhvervsvirksomheder

Værdiansættelse betegnes til tider som elastik i metermål. Nu er der måske håb forude i forbindelse med generationsskifte til børn m.fl.

Efter gældende regler skal en virksomheds værdi ved beregning af bo- og gaveafgift fastsættes til handelsværdien. Hvis der ikke findes en objektiv konstaterbar handelsværdi, anvender parterne

typisk hjælpereglerne i aktie- og goodwillcirkulæerne (TSS-cirkulære 2000-10 og 2000-9). Der er imidlertid ikke et retskrav på anvendelsen af disse hjælperegler.

Ifølge det foreliggende lovforslag indsættes der en bestemmelse i boafgiftsloven om, at parterne ved gaveoverdragelse eller arv kan vælge at anvende en skematisk model til værdiansættelsen af erhvervsvirksomheder, såvel de personligt ejede som selskaber.

Det foreslåede retskrav på skematisk værdiansættelse skal efter lovforslaget gælde de overdragelser, hvor gave- og boafgiften nedsættes fra 15 % til 10 %.

Den skematiske model går i hovedtræk ud på, at værdien ansættes til virksomhedens regnskabsmæssige egenkapital i det seneste regnskab forud for overdragelsen. Der skal ske visse reguleringer af egenkapitalen, som i grove træk svarer til det nugældende aktiecirkulære. Med hensyn til beregning af goodwill er den foreslåede model dog noget anderledes end TSS-cirkulære 2000-9. Nævnnes skal:

- Beregningen foretages med udgangspunkt i de seneste fem regnskabsår.
- Der skal **ikke** ske regulering for en evt. udviklingstendens
- Driftsherrelønnen i personligt ejede virksomheder udgør halvdelen af det beregnede/regulerede resultat, dog min. 250.000 kr. og maks. 2,0 mio. kr.
- Levetiden fastsættes skematisk ud fra væksten i omsætningen i de seneste fem regnskabsår kombineret med afkastet af virksomhedens driftsrelaterede aktiver. Levetiden kan maksimalt udgøre 15 år.

Hvornår gælder retskravet ikke?

Det foreslåede retskrav på skematisk værdiansættelse af virksomheden skal efter forslaget ikke gælde i følgende to situationer:

- Virksomhedens aktivitet er nystartet, dvs. ikke har givet sig udslag i kommercielle

salg i en periode på mindst tre år forud for overdragelsen.

- Virksomhedens aktivitet i det væsentligste består i udvikling og ejerskab af immaterielle aktiver, der endnu ikke har givet afkast.

Overdragelsen sker ikke med succession

Den skematiske værdiansættelse gælder kun til brug for beregning af bo- og gaveafgift.

Sker overdragelsen ikke med succession, skal der fastsættes en handelsværdi til brug for overdragerens avanceopgørelser og modtagerens anskaffelsessummer.

Ikrafttræden

Kravet på skematisk værdiansættelse af virksomheden har virkning for gaver, der ydes den 1. oktober 2024 eller senere, og for udlodninger fra boer efter personer, der er afgået ved døden den 1. oktober 2024 eller senere.

Er der inden lovens ikrafttræden indgivet gaveanmeldelse mv. for overdragelse af aktive erhvervsvirksomheder, kan parterne senest den 1. maj 2025 anmode Skattestyrelsen om ændret værdiansættelse (skematisk værdiansættelse).

Pengetankreglen

Pengetankreglen afgrænser, hvilke virksomheder der kan overdrages med skattemæssig succession. Reglen har desuden betydning på andre områder, f.eks. muligheden for at tegne en ophørspension ved salg af virksomhed, den særlige kapitalafkastberegning ved aktiekøb og anvendelse af etableringskontomidler.

En af betingelserne for at kunne succedere i f.eks. aktier er, at der er tale om aktier i et selskab, hvis virksomhed ikke i overvejende grad består af passiv kapitalanbringelse. Bortforpagtning af fast ejendom, som efter ejendomsvurderingsloven anses for landbrugs- eller skovejendom, anses ikke som passiv kapitalanbringelse

Selskabets virksomhed anses for i overvejende grad at bestå i passiv kapitalanbringelse, hvis mindst 50 % af selskabets indtægter stammer fra fast ejendom, kontanter, værdipapirer el.lign., eller hvis handelsværdien af de nævnte "passive" aktiver udgør mindst 50 % af handelsværdien af selskabets samlede aktiver.

Det foreliggende lovforslag kommer med en betydningsfuld tilføjelse, nemlig:

"Aktiv udlejningsvirksomhed med fast ejendom"

skal ikke betragtes som passiv kapitalanbringelse.

Hvad forstås ved aktiv udlejningsvirksomhed?

Følgende betingelser skal være opfyldt, for at der er tale om *aktiv udlejningsvirksomhed*:

- Ejerandelen (direkte eller indirekte ejerskab) af den faste ejendom skal udgøre mere end 50 % (Ejerandel).
- Opgaven med indgåelse af aftaler af væsentlig økonomisk betydning for driften af udlejningsvirksomheden må ikke i overvejende grad varetages af en uafhængig fysisk eller juridisk person, der sædvanligvis indgår aftalerne eller sædvanligvis spiller den afgørende rolle ved indgåelsen af aftalerne (Egen administration).
- Ejendommen skal have været ejet i mindst ét år før overdragelsen og i hele denne periode været aktivt udlejet (Ejertidskrav).

Ejerandel

En indirekte ejerandel for overdrageren vil efter forslaget skulle medregnes, selv om denne ejerandel besiddes via et datterselskab til det selskab, hvis aktier overdrages, også selv om selskabets ejerandel udgør mindre end 25 %.

Ved afgørelsen af, om ejerandelen af den faste ejendom er mere end 50 %, vil der desuden kunne medregnes de ejerandele, der direkte eller indirekte (dvs. gennem et eller flere selskaber) er ejet af familiemedlemmer, såsom børn, børnebørn, søskende m.fl.

Egen administration

En uafhængig tredjemand vil skulle anses for at spille den afgørende rolle ved indgåelsen af aftalerne, hvis den pågældende forhandler aftalerne, og aftalerne herefter normalt indgås, uden at ejeren foretager ændringer heri. Ejeren vil således skulle anses for at have overladt opgaven med indgåelsen af aftalerne til en uafhængig tredjemand, også selv om ejeren formelt indgår aftalerne, når de aftaler, som den uafhængige tredjemand har forhandlet, rutinemæssigt godkendes uden væsentlige indholdsmæssige ændringer.

Afgørende for, om aftaleindgåelsen skal anses for at være varetaget af fysisk eller juridisk person, der er uafhængig, vil være, om den pågældende fysiske eller juridiske person agerer uafhængigt af den kreds af familiemedlemmer, der ejer andelen på mere end 50 %. Aftaleindgåelsen vil derfor ikke være overladt til en uafhængig tredjemand, hvis aftalerne indgås af en eller flere ansatte i udlejningsvirksomheden, som ikke kan agere uafhængigt af ejerkredsen, eller hvis aftaleindgåelsen f.eks., er overladt til et selskab med samme ejerkreds som ejendomsudlejningsvirksomheden.

Ejertidskrav

Ejertidskravet på ét år gælder ikke, hvis ejendommen indgår i en samlet virksomhed med aktiv udlejning af fast ejendom, og denne virksomhed har været ejet i mindst ét år på overdragelsestidspunktet. Det vil bero på en konkret vurdering, om der er tale om en ejendom, der indgår i en samlet aktiv udlejningsvirksomhed.

Ikrafttræden

Lempelse af pengetankreglen skal have virkning for overdragelser og udlodninger fra dødsboer af aktier og erhvervsvirksomheder, der sker den 1. januar 2025 eller senere.

Gaver til søskende

Gaver mellem søskende er efter gældende regler skattepligtige.

Det foreslås, at søskende fra og med den 1. januar 2027 tilføjes kredsen af nærtstående familie, der er omfattet af reglerne om gaveafgift.

Forslaget indebærer, at søskende fra og med den 1. januar 2027 kan give hinanden afgiftsfri gaver inden for den afgiftsfri bundgrænse (76.900 kr. i 2025), og at årlige gaver herudover afgiftsbelægges med 15 %.

Fra og med 2027 vil det ligeledes være muligt at overdrage aktive erhvervsvirksomheder til den nedsatte gaveafgiftssats på 10 %.

Arv til søskende

Den 16. maj 2024 vedtog Folketinget, at afdødes søskende er undtaget for tillægsboafgift af arv, når arvelader afgår ved døden den 1. januar 2027 eller senere. Der skal derfor fremover alene betales afgift på 15 % svarende til afgiftssatsen for arv, der tilfalder f.eks. børn.

Afgiftssatsen på 10 % ved overdragelse af aktive erhvervsvirksomheder vil efter forslaget ligeledes gælde, når arvelader afgår ved døden den 1. januar 2027 eller senere.